

Cossetània ■ Edicions

PERIFÈRIES

PREMI DE POESIA CREU VERDA

Festes de la Serra 2016 de Montblanc

YOLANDA
ESTEVE

Sinalafa 41
S

Col·lecció Sinalefa - 41

PERIFÈRIES

Premi de poesia Creu Verda
de les Festes de la Serra 2016

YOLANDA ESTEVE GINER

Cossetània
EDICIONS

Aquesta obra va obtenir el Premi de poesia Creu Verda,
de les Festes de la Serra 2016 de Montblanc.
El jurat que atorgà el premi estava format per Toni Cartanyà
i M. Dolors Mestres (ambdós amb veu però sense vot)
i els escriptors Carles Duarte, Jordi Valls, Coia Valls,
Jordi Llavina i Margarida Aritzeta.

Primera edició: març del 2017

© Yolanda Esteve
© Cossetània Edicions

Edita:
9 Grup Editorial
Cossetània Edicions
C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Romanyà-Valls, SA

ISBN: 978-84-9034-596-2

DL T 45-2017

EL DESIG D'EMMARCAR-SE EN UN PAISATGE

Auden explica que sempre que s'enfronta a la lectura d'un text poètic es planteja dues qüestions. En primer lloc, com funciona el poema. ¿De quina manera el poeta ha utilitzat el llenguatge com un instrument verbal per tal d'arribar a fer-ne una obra estètica? I la segona qüestió: ¿qui habita el poema? ¿Quina classe de persona viu en el poema que ha escrit? Dues preguntes, una de caràcter lingüístic —i estètic— i, l'altra, de caire més ètic que, per a mi, resulten essencials i que em pregunte sempre que m'acoste a un poema que m'interessa i abans, també, de decidir fer-lo definitivament meu. Certament, dues qüestions vinculades més a l'acte de lectura que al d'escriptura, però, fins i tot quan ens posem en el nivell lector, reescrivim un poema en llegir-lo. I si el fem nostre, si l'incorporem al nostre jo, també canvia a mesura que nosaltres canviem.

Llegir els poemes de Yolanda Esteve convida a fer-se aquestes dues preguntes donant la més agradable de les respostes possibles. I, alhora, convida també a habitar-los, a viure en els seus poemes. És possible que sigui aquesta una de les formes més confortables d'habitar l'escriptura. Viure en la perifèria, més enllà dels límits que marca la pàgina i més enllà dels que proposa el seu significat. I viure, també, a l'altra banda del poema: escriure'l, llegir-lo, reescriure'l en llegir-lo. Tot ve a ser el mateix.

A *Perifèries* la poeta crea una relació íntima amb el lector a través dels espais, els objectes i les formes d'habitar llocs concrets. L'autora es passeja per una geografia que construeix alhora que la construeix, on s'incorporen les presències o s'enyoren les absències. L'altre es converteix, en els poemes d'Esteve, en subjecte i objecte del paisatge. Parla, la poeta, d'una «geografia de la calma», un desig que s'intueix al llarg de tota l'obra,

amb la lentitud que reclama per copsar les coses que realment importen. Perquè la lentitud i la intimitat són, per a l'autora, una ferma actitud.

Comprèn els cinemes, la poeta, com un refugi on amagar-se del caos de la gran ciutat; els ponts com a diàlegs, el desig de fugir i, alhora, emmarcar-se dins d'un paisatge concret, els objectes, les històries, els cafès i els paraigües. I és que, en els gestos més mínims, en les opcions més insignificants i en els matisos més quotidians, comença la revolta, s'inicia l'itinerari d'una poeta que, com els salmons, neda a contracorrent. I comença, a partir d'una mirada, per exemple, la follia i la revelació. Fins i tot, en el fràgil gest espontani d'un fracàs, com dirà l'autora, li permet trobar, inclús en els naufragis més quotidians, una mena de poètica. L'error, el dolor, el buit i el precipici; acceptar la tempesta, el naufragi i, finalment, reconèixer que «hi ha una gènesi en aquest capvespre», com amb tants instants en què la poeta copsa l'essència de les coses més profundes.

Davant el dolor, davant l'absurda idea de «contemplar el dilluns / dins de la sucursal bancària», Yolanda Esteve es refugia en unes coordenades emocionals que la protegeixen: Truffaut, Pavese, Modigliani, Salinas, Sagan o Shirley MacLaine caminen, plàcidament, per les estances d'Esteve, capaç d'instal·lar els seus referents com qui fa entrar a «Gershwin en el pis de la cantonada».

Tornem al paisatge i a les seves perifèries. En Esteve la geografia, el límit i l'entorn esdevenen una construcció social: «Tot el que sóc, / un paisatge de tossuda resistència, / ho dec a les palmeres de la plaça que tu passes». La voluntat de viure i persistir al marge es contempla, perfectament, en aquest vers: «Morir deu ser més difícil si sempre has viscut en el centre». En un dels poemes podem llegir: «el trajecte a l'escola, / els dies elàstics de la ciutat a l'estiu, / les sessions dobles de cinema, / l'amor dins les copes de Martini». ¿Podria ser, això, una mena de poètica? Davant el paper en blanc, d'això l'autora en fa una poètica, i davant la vida també és l'actitud que pren. Que, al capdavall, deuen ser la mateixa cosa.

ÀNGELS GREGORI

DILUVIS

I

Tot ho recrea una i mil vegades;
el fràgil gest espontani d'un fracàs
i el tresor de l'endemà de tu.

Tot el que no és desig és mort.

II

La meva manera d'estimar-te
és dibuixar mapes fets d'absències,
de ciutats i pluges traïdes de tu.
Viatjar sense paisatges
que em construeixin.
Viure l'absència intensament
com una lloança a l'error de tu.
Seguir dins teu, a contracorrent,
desafiant la raó, el filat, la frontera.

III

Quan ens retrobem no cal el gest,
la sorra ens ofega la boca;
filferro sota la llengua.
I ens reconeixem en el dolor
com els malalts en els vestidors
daurats dels hospitals.
Geloses d'aquest do
ens el mostrem en cada adéu;
trofeu als nostres errors,
craters en la pell cremada.

Dolor íntim, privat,
 com les sabates d'un suïcida
 a la llera del riu.

IV

Parlar del buit és parlar de tu,
d'una finestra oberta
i una celebració de pluja,
d'un bes i d'una ciutat de torres,
d'una *veduta* sense abraçar.
Parlar de tu és parlar de la falta i el tot,
de la peça que no troba l'encaix en allò que
no fóra,
de les estades dins la lluita de l'intent.
Parlar de tu és no parlar. És el plor;
la tristesa estèril
del que no pot deixar de caure.